

Sammanträdesdatum
2012-12-18

Dnr 2012/220

§ 148   Medborgarförslag om informationsåtgärder till barn och elever i
förskolor och skolor om tobaksbruk och nedskräpning

INLEDNING

Henrik Jansson har den 15 augusti 2012 inkommit med rubricerade medborgarförslag. Förslagsställaren föreslår att kommunfullmäktige beslutar att Sala kommun ta ett fast grepp om upplysning om tobaksbrukets vansinnigheter och nedskräpningens nonchalans.

Beredning

Bilaga KS 2012/280/1, motionssvar från kommunstyrelsens ordförande
Bilaga KS 2012/278/2, medborgarförslag

Yrkanden

Ulrika Spårebo (S) yrkar
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar
att anse medborgarförslaget besvarat.

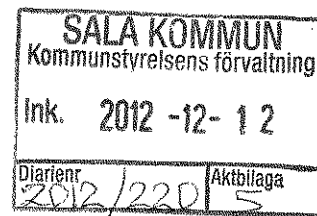
BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar anse medborgarförslaget besvarat.
att anse medborgarförslaget besvarat.

—

Utdrag
kommunstyrelsen

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	--	--	---

KOMMUNSTYRELSEN
Per-Olov Rapp (S)

Svar på medborgarförslag om informationsåtgärder till barn och elever i förskolor och skolor om tobaksbruk och nedskräpning

Henrik Jansson har den 15 augusti 2012 inkommit med rubricerade medborgarförslag. Förslagsställaren föreslår att kommunfullmäktige beslutar att Sala kommun ta ett fast grepp om upplysning om tobaksbrukets vansinnigheter och nedskräpningens nonchalans.

Medborgarförslaget har remitterats till Bildnings- och lärandenämnden.

Bildnings- och lärandenämnden skriver i sitt yttrande att förslagsställaren berör mycket angeläga frågor som är av stor betydelse för folkhälsan.

Inom skolförvaltningen råder sedan hösten 2011 rökförbud på arbetstid. Vad anställda och elever gör på sin fritid kan dock inte kommunen reglera. Det är viktigt att välja rätt tillvägagångssätt för att eliminera rökningen, då det är ett folkhälsoproblem som inte kan informeras bort. Det krävs ett samlat grepp, där attitydfrågor behandlas med all den samlade kompetens som finns inom skola och elevvårdande verksamhet. Särskilda handlingsprogram finns framtagna för detta arbete både inom grundskola och inom gymnasieskola. Särskilda åtgärder och information om tobaksbruk är planerade att genomföras läsåret 2011-12 för såväl barn och ungdomar som deras föräldrar, åk 6-9, samt för anställd personal på skolorna.

Nämnden beskriver vidare i sitt yttrande om att nedskräpningen är en ordningsfråga och dessutom ett lagbrott. Sådana frågor arbetar både förskola och skola med, som en del av läroplanen.

Bildnings- och lärandenämnden föreslår att medborgarförslaget med anledning av ovanstående ska anses besvarad.

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar

att anse medborgarförslaget besvarat

Per-Olov Rapp (S)
Ordförande kommunstyrelsen

SALA KOMMUN (16) Kommunstyrelsens förvaltning	
Ink. 2012 -10- 18	
Dariernr 2012/220	Aktbilaga 4

Dnr 2012/187
BLN nr 12/16

BLN § 30 Internremiss – Medborgarförslag gällande upplysning av barn och elever i förskolor och skolor om tobaksbrukets vansinnigheter samt nedskräpningen nonchalans.

INLEDNING

Henrik Jansson har i ett medborgarförslag förslagit att Sala kommun skall ta ett fast grepp om upplysning och tobaksbrukets vansinnigheter och nedskräpningens nonchalans.

Beredning

- Bilaga 1 Yttrande från kanslichef Benny Wetterberg hid.nr 2012.592
- Bilaga 2 Handlingsplan för tobaksfri skoltid från chef för skolhälsan Britt Wallin hid.nr 2012.593
- Bilaga 3 Internremiss – Medborgarförslag från Henrik Jansson hid.nr 2012.599

Skolchef JuneAnn Wincent föredrar ärendet.

Yrkanden

Eva Stenberg (S) yrkar att Bildnings- och lärandenämnden beslutar

att nämnden lämnar yttrande i enlighet med förvaltningens förslag angående medborgarförslaget om informationsåtgärder mot tobaksbruk och nedskräpning.

BESLUT

Bildnings- och lärandenämnden beslutar

att nämnden lämnar yttrande i enlighet med förvaltningens förslag angående medborgarförslaget om informationsåtgärder mot tobaksbruk och nedskräpning.

_____

Utdrag
Kommunstyrelsen

Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande
---	--	---

SKOLFÖRVALTNINGEN

Bildnings- och lärandenämnden

MISSIV

Internremiss – Medborgarförslag gällande upplysning av barn och elever i förskolor och skolor om tobaksbrukets vansinnesheter samt nedskräpning

FÖRSLAG TILL BESLUT

Bildnings- och lärandenämnden föreslås besluta

att nämnden lämnar yttrande i enlighet med förvaltningens förslag angående medborgarförslaget om informationsåtgärder mot tobaksbruk och nedskräpning.

ÄRENDET

Henrik Jansson har i ett medborgarförslag förslagit att Sala kommun skall ta ett fast grepp om upplysning och tobaksbrukets vansinnigheter och nedskräpningens nonchalans.

Kommunstyrelsens förvaltning vill ha yttrande från bildnings- och lärandenämnden senast 26 oktober 2012.

JuneAnn Wincent

skolchef

SKOLFÖRVALTNINGEN
Benny Wetterberg, kanslichef
Britt Wallin, chef för elevhälsan

YTTRANDE

Medborgarförslag om tobaksbruk och nedskräpning

Bakgrund

Henrik Jansson har i ett medborgarförslag förslagit att Sala kommun skall ta ett fast grepp om upplysning och tobaksbrukets vansinnigheter och nedskräpningens nonchalans.

Kommunstyrelsens förvaltning vill ha yttrande från bildnings- och lärandenämnden senast 26 oktober 2012.

Bildnings- och lärandenämndens bedömning

Henrik Jansson berör mycket angelägna frågor som är av stor betydelse för folkhälsan. Nämnden delar den frustration som Henrik Jansson uttrycker för – då det för många känns beklämmande att se barn i yngre tonåren röka.

Inom skolförvaltningen råder sedan hösten 2011 rökförbud på arbetstid. Man får heller givetvis inte röka i någon av förvaltningens lokaler eller på skolgårdarna.

Vad anställda och elever gör på sin fritid, kan dock inte kommunen reglera.

Det är samtidigt viktigt att med stor omsorg välja tillvägagångssätt för att eliminera rökningen. Entydiga forskningsresultat visar att åtgärder som genomförs i gott syfte ibland inte har någon som helst mätbar effekt – att det till och med kan trigga fram oönskade beteenden.

Skolans personal meddelar alltid vårdnadshavare om de ser en elev röka – även om det inte sker på skolgården. I många fall har eleverna föräldrarnas tillåtelse att röka. En åtgärd som prövats är att kalla berörda elever och föräldrar till en gemensam information. Det har då till och med hänt att elev och föräldrar efter ett sådant möte rökt tillsammans utanför skolgården.

Detta är alltså ett folkhälsoproblem som inte kan informeras bort. Det krävs ett samlat grepp där attitydfrågor behandlas med all den samlade kompetens som finns inom skolan och den elevvårdande verksamheten. På både grundskolan och gymnasieskolan finns särskilda program framtagna för detta arbete. Det ger sannolikt vissa resultat, men uppenbarligen inte tillräckligt för att få alla att avstå från rökning.

Skolförvaltningen

Det är också nonchalant att skräpa ner. Det är en ordningsfråga och dessutom ett lagbrott. Sådana frågor arbetar förskolan och skolan också med, som en del av läroplanen. Skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma i uttryck i praktisk vardaglig handling, står det i läroplanen.

Det Henrik Jansson föreslår görs alltså redan. Vi bifogar vår handlingsplan för tobaksfri skoltid, som revideras varje år.

Bildnings- och lärandenämnden föreslår därför att medborgarförslaget anses besvarat.

Bilaga: Handlingsplan för tobaksfri skoltid

SKOLFÖRVALTNINGEN
Britt Wallin

Handlingsplan för tobaksfri skoltid

Vision

Alla förskolor/skolor i Sala ska vara fria från tobak. Elever och personal ska ha kunskaper och attityder som gynnar hälsa.

Mål för nästa läsår

Rök- och snusfri skoltid för elever.

Rökfri arbetstid för anställda.

Alla skolbyggnader och skolgården ska alltid vara rökfria.

Antalet rökare bland eleverna ska minska och i landstingets hälsoundersökning på vt 2012 visa under 5% för både pojkar o flickor i åk 7 (10% 2010) och under 15% för pojkar åk 9 (26% 2010) och 20% för flickor åk 9 (42% 2010).

Antalet snusare bland eleverna ska minska på motsvarande sätt till under 8% för pojkar åk 7 (14% 2010) och under 15% för pojkar åk 9 (24% 2010) och 10% för flickor åk 9 (17% 2010).

Mål hämtade ur Läroplanen

Samhällskunskap centralt innehåll åk 7-9:

- Ungdomars identiteter, livsstilar och välbefinnande och hur detta påverkas, till exempel av socioekonomisk bakgrund, kön och sexuell läggning.
- Hur man urskiljer budskap, användare och syfte i olika medier i ett källkritiskt förhållningssätt.

Biologi centralt innehåll åk 4-9:

Hur den fysiska och psykiska hälsan påverkas av beroendeframkallande medel.

Idrott och hälsa centralt innehåll åk 7-9:

Olika definitioner av hälsa, samband mellan rörelse, kost och hälsa och sambandet mellan beroendeframkallande medel och ohälsa.

Skolförvaltningen

Åtgärder lå 11/12

- Information om tobakens skadeverkningar på föräldramöten i åk 6, gärna med särskilt utbildade "experter".
- Avtal mellan skola och vårdnadshavare skrivs på föräldramötet på hösten i åk 7, 8 och 9. Avtalet ska handla om att eleven ska avstå tobak och vilka konsekvenserna blir om eleven har med sig eller använder tobak i skolan.
- Erbjuder elever på högstadiet någon enkel form hjälp att sluta använda tobak.
- Utbilda skolsköterskorna i tobaksavvänjning.
- Den första månaden av åk 7:s hösttermin läggs mycket tid på att skapa de nya grupperna, bearbeta ordningsregler och konsekvent följa upp avsteg från dem. All personal på skolan skall vara engagerad. Till hjälp ute på stan och transportsträckan mellan Valla och Ekeby kan polisvolontärer hjälpa till att lägga kraft bakom orden "tobaksfri skoltid".
- Erbjuder anställda hjälp med tobaksavvänjning.
- Diskutera i elevråd och föräldraråd på högstadierna om vad elever kan göra på rasterna i stället för att röka/snusa. Förverkliga åtminstone en av idéerna.
- Skapa föräldrafaddrar från högre årskurser som kan delta i 7:ornas föräldramöten och berätta om hur elever kan utvecklas i sina vanor på högstadiet. Att enkelt uttryckt vara ögonöppnare!

Sofia Nilsson

Från: Henrik Jansson <henrik.jansson4@comhem.se>
Skickat: den 15 augusti 2012 11:58
Till: Kommun Info
Ämne: MEDBORGARFÖRSLAG

Prioritet: Hög

SALA KOMMUN Kommunstyrelsens förvaltning	
Ink. 2012-08-15	
Diarienumr 2012/220	Aktbilaga 1

Barn- och ungdomsnämnden (BUN).

Jag vill, att Ni inom Nämnden,- efter beslut i Fullmäktige,- enhälligt "går ut" och propagerar i förskolor och i övriga skolinrättningar med en lättfattlig men upplysande strategi, där Ni upplyser om:

- * Tobaksbrukets vansinnigheter. (Broschyrer o. dyl. kan lätt införskaffas).
- * Nedskräpningens nonschalans.

Ta nu ett fast grepp om detta. Vad beträffar tobaksbruket, så har en del framstående kommuner i Sverige totalförbjudit nikotinbruk inom alla kommunala verksamheter. Kan inte Sala Kommun ta till sig detta goda exempel?

Henrik Jansson Tel. 0224-17826. Mobil 0722294596.